

Utbildningsinspektion i Kyrkenorumskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Kyrkenorums skola den 22 och 23 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kyrkenorumskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Kyrkenorumskolan intervjuades rektor, personal och elever. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Kyrkenorumskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	187
Förskoleklass	42
Grundskola	277

På Kyrkenorumskolan finns förskoleklass och årskurs 1–6 samt fritidshem och fritidsklubb. Skolan ligger belägen i Kyrkenorum, ett område i östra Stenungsund. Skolans upptagningsområde är områdena Kyrkenorum, Högenorum och Hallerna.

Kyrkenorumskolan är en skola i ett plan med tre tillhörande paviljonger.

I skolan finns två grupper med barn i förskoleklass och skolbarnsomsorg som består av sju fritidshemsavdelningar och fritidsklubb. Skolan är indelad i fem arbetslag, två arbetslag med elever i förskoleklass och årskurs 1–3 och två arbetslag med elever i årskurs 4–6. Dessutom finns ett arbetslag som arbetar med elever i behov av särskilt stöd.

Skolan deltar i försöket att arbeta utan timplan och är också med i utvecklingsprojektet ”Attraktiv skola”.

Inspektionen vid Kyrkenorumskolan genomfördes med medverkan av Torbjörn Olsson och Viktoria Andersson från elevorganisationen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Kyrkenorumskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Utbildningen vid Kyrkenorumskolan erbjuder överlag en utbildning av god kvalitet. Eleverna visar insikt och vilja till lärande och utveckling och ges förutsättningar att nå målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Arbeta fram rutiner som ger eleverna kontinuitet och progression i sin utbildning.
- Ett system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen bör utvecklas.
- Arbeta för att göra planen mot kränkande behandling mer känd bland eleverna.
- Skolan bör utveckla innehållet i åtgärdsprogrammen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Kvalitetsredovisning saknas (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Skolan skall, enligt läroplanen, klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Det åligger skolan att följa upp elevernas kunskapsutveckling och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen. I skolans uppdrag ingår även mål som gäller elevernas generella kunskapsutveckling. Undervisningen skall bidra till att eleverna utvecklar nyfikenhet och lust att lära, strategier för det egna lärandet, tillit till den egna förmågan att arbeta självständigt och tillsammans med andra, inta ett kritiskt förhållningssätt, förmåga att lyssna, diskutera samt se helheter och sammanhang.

I ett dokument, som skolan kallar ”bokslut för år 2004”, beskrivs att det är angeläget att skolan arbetar fram rutiner för att följa elevernas kunskapsutveckling t.ex. i form av att använda portfoliomethodiken för att följa elevernas lärande. Dessutom skall skolan, enligt ”bokslutet”, arbeta fram former för hur de individuella utvecklingsplanerna bör utformas.

Det finns lärare som följer eleverna under flera år och som berättar att en prioriterad satsning i engelska har visat resultat på de nationella proven. Av intervjuer och observationer framgår dock att flera av eleverna tillbringar ett år i förskoleklass för att sedan möta lärare som arbetar med dem under tre år i samtliga ämnen och därefter nya lärare som arbetar med dem i ytterligare tre år. Detta oavsett vilken utbildning lärarna har. Då lärarna sedan lämnar över eller tar emot elever sker detta utan att det finns någon samlad och gemensam dokumentation över elevernas kunskapsutveckling eller hur elevers kunskaper och grad av mognad kommer att tas tillvara. I en utvärdering från ”klasslärare” i årskurs 1–3 kan citeras: ”Vi hittade inga aktuella planer för övergången mellan förskoleklass och årskurs 1 och årskurs 3 och 4.”

Inspektörerna noterar att det bland lärare förekommer en viss tveksamhet till att till alla delar genomföra de nationella proven i årskurs 5. De skulle vilja anpassa och själva bedöma vilka kunskapstest eleverna skall genomföra. Resultaten vid nationella prov i årskurs 5 år 2005 visar att av 46 elever uppnådde 96 procent målen i svenska, 80 procent målen i matematik och 99 procent målen engelska. Skolan har för avsikt att analysera och föreslå åtgärder för att öka måluppfyllelsen i matematik.

Av skolans dokumentation framgår inte om Skolverkets diagnoser används, men vid skolan finns specialpedagoger som med erfarenhet och kompetens har möjlighet att ge lärarna redskap att med olika medel bedöma i vilken grad undervisningen leder till att förbättra elevernas resultat.

Normer och värden

I läroplanen står att barn och elever skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja samt lust att lära. Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet samt utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar.

Skolans elever ger inspektörerna ett positivt intryck, de är trevliga och artiga och mycket medvetna om skolans värdegrund och vilka regler som gäller och vikten av att dessa följs. Lärarna är också angelägna att betona vikten av att i skolan arbeta med det sociala klimatet och anser sig också bra på att ta hand om dessa frågor.

Eleverna säger att de trivs och att vad som är bra med Kyrkenorumskolan är att det är en liten skola där ingen elev behöver vara ensam. I varje klass finns det kamrattstödjare och eleverna har också "kompisprat" i klasserna. Enligt rektorn och lärarna har arbetet med värdegrunden varit prioriterat. Eleverna visar att de är väl förtrogna med vilka regler för umgänge och trivsel som råder vid skolan.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan skall enligt författningarna samverka med elevernas vårdnadshavare i frågor vad gäller skolverksamheten i stort och i frågor som rör den enskilda eleven. Skolan skall även befrämja elevernas förmåga till ansvarstagande och arbeta för att eleverna successivt får ett allt större inflytande över såväl det egna lärandet som skolans verksamhet i stort.

Klassråd och elevråd finns för att samverka och ge möjlighet till inflytande. Dock känner inte alla elever till elevrådet.

Skolan har en plan mot kränkande behandling som enbart behandlar perspektivet om elever kränker elever. Planen är inte heller helt känd bland eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan bör revidera sin plan mot kränkande behandling så att den även innefattar perspektiven om vuxna kränker elever eller om elever kränker vuxna. Dessutom bör skolan arbeta för att göra planen mer känd bland eleverna.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Organisationen av skolans undervisning har sin utgångspunkt i såväl läroplanens mål som de enskilda elevernas förutsättningar och behov. Skolan skall, enligt författningarna, främja elevernas lust att lära. Eleverna skall även ges möjlighet att stegvis ha inflytande på bland annat arbetsformer och successivt ta ett allt större ansvar för sin utbildning.

Vid inspektionstillfället ser inspektörerna olika exempel på pedagogisk verksamhet. En stor del av det pedagogiska arbetet sker genom enskilt arbete där eleverna skriver i läroböcker eller kopierade underlag. Det förekommer också tydligt lärarledda lektioner men även mer undersökande och problemorienterande arbetssätt. I vissa undervisningssituationer är det dålig arbetsro och när lärare lämnar klassen är det oacceptabelt rörigt. Eleverna i ett arbetslag har sprungit ”skoljoggen” och skolan har börjat arbeta med att erbjuda eleverna 30 minuters rörelse om dagen. Det finns t. ex en slinga runt skolan där eleverna kan genomföra läxförhör samtidigt som de rör sig.

Individanpassning och stöd

I skollagsstiftningen står angivet att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Skolan skall, under rektorns ansvar, upprätta åtgärdsprogram för att stödja elevens kunskapsinhämtning.

För elever i behov av särskilt stöd upprättas åtgärdsprogram i samråd med elever och föräldrar. Av de åtgärdsprogram som inspektörerna har tagit del av är dessa snarare kartläggningar än åtgärdsprogram. De saknar mål både långsiktigt och kortsiktigt och lyfter inte heller alltid fram elevens starka sidor. Ett åtgärdsprogram skall vara ett redskap och hjälpmedel för skolans personal att planera och utveckla hela den pedagogiska verksamheten runt den enskilde individen. Programmet skall föregås av en utredning som innehåller en analys av elevens problem. Utredningen skall utgå från en helhetssyn på eleven.

Det finns elever som helt eller delvis är placerade i en särskild undervisningsgrupp vid Kristinedalskolan. Lärare och rektor betonar att dessa elever bland annat då får tillfälle att delta i en skogsutflykt. I övrigt är det inte helt tydligt vilka fördelar skolan ser för eleverna med att dessa är helt eller delvis är placerade i särskild undervisningsgrupp. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla innehållet i åtgärdsprogrammen samt utreda hur stöd till skolans elever kan ske inom klassens ram.

Kyrkenorumskolan erbjuder utvecklingssamtal och har vid tillfället för inspektionen planer på att utarbeta former för individuella utvecklingsplaner.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Eleverna vid Kyrkenorumskolan anser att de lär sig i skolan, men ger också flera exempel på att lärarna inte ger dem tillräckligt stimulerande uppgifter. Det finns elever som berättar att de kunde läsa redan i förskoleklassen, men att arbetet är upplagt så att alla skall delta i inlärningsituationer som utgår ifrån att lära sig enskilda bokstäver. Inspektörerna noterar också att flera elever uttrycker att uppgifterna i skolan är lätta och att de ofta sker utan sammanhang eller meningsfullhet. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör arbeta fram rutiner som ger eleverna större kontinuitet och progression i sin utbildning samt att ett system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen bör utvecklas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt författningarnas krav skall skolan följa upp och utvärdera sina resultat med utgångspunkt i nationella mål och årligen upprätta en kvalitetsredovisning.

Inspektörerna har inte tagit del av skolans kvalitetsredovisning och lärarna vid Kyrkenorumskolan anser att det underlag i form av enkäter som kommunen centralt begär in resultatet av är tveksamma till att såväl genomföra som att dra

slutsatser av. Inte heller har inspektörerna tagit del av någon lokal arbetsplan, men däremot finns utvärderingar från arbetslagen till viss del redovisade. Inspektörerna bedömer att skolan skall upprätta en kvalitetsredovisning.

Skolledning och intern kommunikation

Läroplanen anger tydliga ansvarsområden för rektorn och personal för skolornas inre organisation och arbete. Läroplanen anger att rektorn skall vara pedagogisk ledare och ansvara för att skolverksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolan har vid tiden före inspektionen haft en viss omsättning på rektorer, och vid tillfället för inspektionen har rektorn nyligen tillträtt sin tjänst. Rektorn har pedagogisk utbildning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information

Eleverna har enligt författningarna rätt till elevens val. Elevens val skall syfta till bredda eller fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna skall även få information och underlag för att kunna välja fortsatt utbildning.

Skolan arbetar utifrån försöket med en timplanelös skola. Eleverna ges förutsättningar för att kunna nå målen och har tillgång till de valmöjligheter som skall finnas enligt grundskoleförordningen.

På skolans webbplats finns information om verksamheten och framförallt lärare i slöjd har på ett konstruktivt sätt försökt att informera om ämnet. I kommunen finns ett intranet som är under uppbyggnad. I vilken grad eleverna använder datorer varierar mellan olika lärare. Av intervjuer och observationer framkommer att skolans pedagogiska material och utrustning varierar till sin kvalitet. Lärarna framför att läromedel inom SO borde förnyas.

Skollagen föreskriver att skolan skall använda lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Personalens kompetens är god, enligt rektorn, och arbetet med värdegrunden samt upprättandet av individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram är prioriterade områden

Stenungsunds kommun har som princip för att fördela resurser som baseras på ett delningstal för barn i förskoleklass på 16 barn, för årskurserna 1 till 3 på 25 elever och för årskurserna 4–9 28 elever. Fritidshemmen tilldelas resurser för en årsarbetare på 19 barn och fritidsklubben 1 årsarbetare per 30 barn. Rektor tillsammans med personal skapar sedan en för skolan lämplig organisation. Enligt uppgift från rektorn är lärartätheten vid inspektionstillfället 7,9 lärare per 100 elever vid grundskolan.

Lokalerna är vid Kyrkenorumskolan väl tilltagna, men vissa delar förefaller att inte utnyttjas fullt ut. Salen där idrott och hälsa bedrivs är liten och lärarna saknar material för undervisningen, men försöker, enligt dem, att göra det bästa av situationen. Skolan har i princip inga arbetsplatser för personalen. Läromedel och material är inte alltid helt uppdaterade.

Datum	Ort
2006-05-12	Göteborg

Agneta Kristensson

Hans Enckell